

Ziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējumu derīgo izrakteņu (kūdras) ieguvei kūdras atradnē „Skudru purvs” Kuldīgas novadā sabiedriskās apspriešanas sanāksme organizēta neklātienē (atbilstoši *Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 20. panta nosacījumiem*) no 2021. gada 20.maijā plkst. 18.00 līdz 27.maija 20.00.

Sanāksmes laikā uzdotie jautājumi un atbildes:

	Jautājums	Atbilde
1.	Jūs nosaucāt biotopu vērtības, kas nav konstatētas, bet vai Jūs negribētu nosaukt tās vērtības, kas tika konstatētas. Vai sabiedrībai nevajadzētu zināt kādi ir šie biotopi.	Precīzs biotopu un aizsargājamo sugu uzskaitījums ir iekļauts pašā Ziņojumā un pielikumā – Biotopu eksperta atzinumā. Šī informācija ir pieejama jebkuram sabiedrības loceklim gan LVM, gan Vides konsultāciju Biroja mājas lapās.
2.	Tas, ka nav zināmi biotopu kartēšanas rezultāti nenozīmē, ka nav zināmas purvā esošās dabas vērtības. Kurzemē augstie purvi ir palikuši ļoti mazā apjomā un katra šāda saliņa ir ļoti nozīmīga.	Kartēšanas rezultāti ir nepieciešami, lai novērtētu biotopu nozīmīgumu - salīdzinātu cik būtiski ir purvā esošo biotopu daudzuma attiecība pret reģiona vai Latvijas attiecīgiem biotopiem.
3.	Atzinums satur informāciju, ka purvā ir 12 aizsargājamas sugas, kas visas tiks iznīcinātas. Mēs esam ES dalībvalsts un mūsu uzdevums ir par šīm sugām rūpēties. Zemes īpašnieki esam mēs visi.	Skudru purvā esošajām sugām un biotopiem nav noteikts pastiprināts aizsardzības režīms un purva izmantošana ir atkarīga no zemes īpašnieka rīcības.
4.	Kā Ziņojumā tiks vērtēta nelabvēlīga notekūdeņu ieplūde Riežupē. Ziņojumā ir izskatītas 3 alternatīvas un viena atzīta par saimnieciski neizdevīgu. Kā varētu panākt, ka notekūdeņi tiek novadīti uz 2.variantu (Rudupi).	Biotopu eksperta vērtējumā tika atzīts, ka novadot ūdeņus uz Riežupi, būtiska ietekme nebūs, ja tiks piemērota atbilstoša attīrīšana. Pirms novadīšanas dabīgajos ūdeņos, no purva nākošajiem notekūdeņiem jāveic piesārņojuma monitoringas.
5.	Bet izskatīt 2.alternatīvu – uz Rudupi kā optimālo alternatīvu?	Abas alternatīvas – gan ūdeņu novadīšana uz Rudupi, gan uz Riežupi ir novērtētas kā optimālas un ir piemērojamas darbībai. No kūdras resursa nosusināšanas viedokļa labākais variants būtu izmantot abas upes (gan Riežupi, gan Rudupi). Jebkurā gadījumā, gatavojot ieguves projektu tiks izvēlēti sedimentācijas baseini pietiekošā apjomā, lai ūdeņos esošās kūdras daļiņas nosēstos šajos baseinos. Baseini tiks regulāri tīrīti, lai novērstu daļiņu ieplūšanu upēs. Aptuvenais attālums no purva līdz Riežupei ir 700 m, Rudupei – 1.7 km. Arī novadgrāvja garums nodrošinās kūdras daļiņu labāku nogulsnešanos. Uz šo brīdi grāvji tiek uzturēti kārtībā un nodrošina meža meliorāciju. Realizējot darbību, grāvju uzturēšanas intensitāte palielināsies.

	Rekultivācija – Latvijā nav tāda piemēra, ka kūdras purvi pēc renaturalizācijas būtu atgriezušies kvalitatīva mitrāja vai purva statusā. Vēl ilgi tie izskatīsies pēc pamesta, izstrādāta kūdras lauka, bez veģetācijas. Ieteiktu jau tagad sākt uzkrāt zinātniskos datus, jo ar esošajām zināšanām mēs nevarēsim veikt purva renaturalizāciju tādā kvalitātē, kā tas norādīts Ziņojumā.	Jā, valstī nav liela purvu rekultivācijas pieredze, īpaši par renaturalizāciju, bet pasaulē un Latvijā pamazām tā krājas. Rekultivācijas veids “renaturalizācija” būtiski atšķiras no apmežošanas, vai ūdenskrātuves izveidošanas. Renaturalizācija, kā rekultivācijas veids prasa teritorijas uzturēšanu vēl ilgu laiku pēc ieguves pabeigšanas. Apmežot teritoriju varētu relatīvi īsā laikā, turpretim renaturalizācija ir daudz ilgāks process, kas prasa cilvēku klātbūtni, ūdens līmeņa monitoringu u.c. pasākumus, lai purva dabiskā vide varētu atjaunoties. Piekrītam, ka pieredze vēl ir jāuzkrāj – to dara gan LVM, gan citi kūdras ieguvēji – savā starpā apmainoties ar informāciju. Jāatzīst, ka Latvijā kūdras purvu rekultivācija tikai tagad tiek īsti uzsākta, jo aktīvajos purvos tiek izsmelti kūdras resursi.
6.	Man ir bažas par Riežupi – tur ir dabas parks, upē nāk iekšā lašveidīgās zivis – taimiņi, laši uz nārstošanu un nēģi – posms ir prioritāro ūdeņu sarakstā, kur ir jānodrošina noteikta ūdens kvalitāte. Man ir bažas, ka kvalitāte pasliktināsies. Vai tas ir izvērtēts. Kas to kontrolēs - Vides dienests vai LVM?	Neviena ierosināta darbība nevar pasliktināt esošo vides kvalitāti. Ja tiks novadīti ūdeņi no purva uz Riežupi, tad pirms tam ūdens tiks nostādīnāts sedimentācijas baseinos un, ja nepieciešams, kontrolēta to kvalitāte. Kontroli nodrošinās purva izstrādātājs (sedimentācijas dīķu ierīkošana un uzturēšana), un iespējams, valsts institūcijas pieprasīs novadāmo notekūdeņu monitoringu, kas arī būs kūdras purva izstrādātāja atbildība.
7.	Par drošību – netālu atrodas Ozola purva kūdras ieguves lauki, kur tikko bija ugunsgrēks. Es netālu dzīvoju un 20 km attālumā no degšanas vietas bija jūtams degums, traucējoši dūmi. Ja blakus mājām purvs degs, tas būs bīstami. Ja purvu izstrādās tas pats izstrādātājs, kas Ozolu purvā, tad var būt tās pašas problēmas – ugunsdzēsēji nevar piebraukt degšanas vietai. Ozolu un Stiklu purva apkārtējiem iedzīvotājiem bija bīstamas un nepatīkamas situācijas.	Ugunsdzēsības infrastruktūra tiks izveidota jau uzsākot darbību. Iespējams, ka Ozolu purva ugunsgrēka gadījumā traucēja tas, ka ugunsdzēsības infrastruktūra bija izveidota pasen. Uz šo brīdi ugunsdrošības pasākumi kūdras ieguves vietās ir noteikti MK noteikumos “Ugunsdrošības noteikumi” pielikumā un VUGD to uzrauga. Ugunsgrēks šādās teritorijās ir milzīga nelaime, jo tas skar gan kūdras ieguvēju, gan apkārtējos iedzīvotājus. Kūdras ieguves laukos ļoti rūpējas par ugunsdrošības ievērošanu. LVM rūpīgi pieiet šim jautājumam. Jebkurš kūdras ieguvējs ir ieinteresēts rūpīgi sekot līdzi ugunsdrošībai un ievērot visus pasākumus. Ja notiek ugunsgrēks kūdras ieguves vietā, tad tiek ietekmēti kūdras resursa kvalitatīvie rādītāji un vērtība. Ja aizdegas kūdras krautne, bojā iet gan laika un finanšu, gan darba resursi, kas nav neviena uzņēmēja interesēs.
8.	Vai ir izvērtēts, kas notiks ar meža zvēriem un medniecību. Kāda būs ietekme uz to? Tur dzīvo meža zvēri, tur ir medību platības, par ko tiek maksāts LVM. Tur būs ietekme – troksnis, putekļi, dzīvnieki muks prom no dzīvotnēm – tas vispār pilnīgi nav pieminēts.	Jā, Ziņojumā nav vērtēta darbības ietekme uz medību zvēriem un teritoriju. Paldies, ka aktualizējāt šo jautājumu. Kūdras ieguvēji parasti vēlas sadarboties ar medību klubiem, it īpaši bebru jautājumā.

Man ir priekšlikums šo purvu neizstrādāt, jo ekonomiskais ieguvums ir minimāls. Šis purvs ir veidojies 2-10 tūkstošus gadus, kāpēc gan to neatstāt tūrismam, bērniem, mazbērniem - nākošajām paaudzēm. Mūsu pusē vairs vispār nebūs purvu kā tādu. Mans priekšlikums: purvu neizstrādāt un atstāt tādu, kāds tas ir.	Veikt paredzēto darbību, vai neveikt ir IVN procesa jautājums. Latvija ir bagāta ar kūdras resursiem. Un tikai 4% no visas Latvijas kūdras atradnēm tiek veikta ieguve.

Piektdiena, 2021.gada 21.maijs

Labdien,

Atsaucoties aicinājumam LVM mājas lapā un pēc iepazīšanās ar pievienotajiem materiāliem, nosūtu savu viedokli par iespējamo "Skudru purva" izstrādi/kūdras ieguvi šajā teritorijā.

Lūgums saglabāt "Skudru purvu" neskartu un iekļaut to "Natura 2000" aizsargājamajās teritorijās. Latvijā nav pietiekami daudz "Natura 2000" aizsargājamo teritoriju. Arī dabas aizsardzība, ne tikai derīgo izrakteņu un citu dabas resursu ieguve paver iespējas biznesam.

Īpaši ciniski šķiet īpaši vērtīgas dabas teritorijas izsmelšanu mūsdienās pamatot ar PSRS okupācijas laikos 60. - 70.gados tapušiem plāniem. Pēc vides ekspertu domām, purvs atkopjas no PSRS laikos tam nodarītā un, salīdzinoši ar plānoto, nelielā kaitējumā.

Augstais sūnu purvs Kurzemē - un Eiropā, ja skatāmies plašāk - nav bieži sastopama dabas vērtība, tas ir veidojies gadu tūkstošus, purvu ieskauj bioloģiski vērtīgi meži ar reti sastopamu un aizsargājamu sugu atradnēm. Tā kā nav iespējams savienot kūdras ieguvi ar purva un to ieskaujošo mežu bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanu, es noteikti esmu PRET derīgo izrakteņu ieguvi Skudru purvā.

Lūdzu ņemt vērā manu viedokli, izvērtējot sabiedriskās apspriešanas rezultātus.

Sveicieni/Kind regards,

Jana Streļeca

Trešdiena, 2021.gada 26.maijs

Labdien,

esmu aizsargājamo meža un purvu biotopu eksperte, šajā jomā strādāju jau 20 gadus un vēlos izteikt viedokli sabiedriskās apspriešanas ietvaros ietekmes uz vidi novērtēšanās procesā par plānoto paredzēto darbību "Derīgo izrakteņu (kūdras) ieguvi kūdras atradnē "Skudru purvs" Kuldīgas novadā".

Skudru purvs ir klajš, slapjš augstais (sūnu) purvs, kas veidojies vairāku tūkstošu gadu laikā, ar līkām, vecām purva priedītēm, sfagnu klājieniem, lāmām un ciņu mazmeldru -loti klasisks, tipisks labas līdz izcilas kvalitātes Eiropas Savienības nozīmes prioritāri aizsargājamas biotops. Purvu ieskauj bioloģiski vērtīgi meži ar reti sastopamu, aizsargājamu sugu atradnēm, kuras neizbēgami zudīs, ja notiks kūdras ieguve Neliela purva daļa malā ir padomju laikā pārveidota, izrokot grāvjus, gatavojoties kūdras ieguvei, taču pašlaik grāvji ir stipri aizauguši un tikpat kā vairs nefunkcionē – purvs atkopjas. Tas tikai nebūtiski samazina šī purva izcilību. Kurzemē nav daudz šādas kvalitātes un saglabāšanās līmeņa augsto purvu, kas noteikti ir jāņem vērā izvērtējot darbības ietekmi uz reģionu, bet tas nav darīts.

Mana skatījumā ietekmes uz vidi vērtēšanas procesā pārāk maz ir ņemts vērā ekspertu slēdziens, kurā ir minēts, ka kūdras ieguve šajā purvā var radīt būtisku negatīvu ietekmi reģiona un Latvijas mērogā uz aizsargājamām sugām ciņu mazmeldru un krāsu zeltlapi. Kūdras ieguve sugas atradni iznīcinās neatgriezeniski. Pilnībā tiks iznīcināts

ES nozīmes prioritāri aizsargājams biotops 7100* Aktīvi augstie purvi. Šāda situācija nav pieļaujama, jo ir absurdi tajā pašā laikā citās vietās AS LVM pārvaldītajos mežos plānot degradētu purva biotopu atjaunošanu, bet šeit iznīcināt pilnībā dabisku, augstas kvalitātes biotopu.

Tā kā ekspertu slēdziens ir sagatavots 2016.gadā, pirms bija uzsācies Dabas aizsardzības pārvaldes realizētais Kohēzijas fonda projekts *Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā jeb Dabas skaitīšana*, tajā izmantotā informācija ir būtiski novecojusi. 2021.gada pavasarī jau ir iegūti aktuālie dati (projekts ir noslēguma fāzē) un precīzai situācijas un paredzamo biotopu zaudējumu būtiskuma izvērtēšanai jāizmanto jaunākā informācija, kas, visdrīzāk, var ievērojami atšķirties. Šī informācija ir pieejama AS LVM speciālistiem. Ir pilnībā nekorekti un kļūdaini 2021.gadā secinājumu izdarīšanai izmantot pilnībā novecojušu informāciju gan par biotopu izplatību, gan to aizsardzības stāvokli. Izvērtējot ietekmes būtiskumu valsts mērogā, nedrīkst ņemt vērā tikai zaudēto biotopu konkrētā vienā vietā - jāvērtē zaudēto biotopu kumulatīvais efekts valstī kopumā kādā laika nogrieznī, jo AS LVM savā darbībā, veidojot dažādu ceļu un meliorācijas sistēmu infrastruktūru, ļoti daudzās vietās iznīcina nelielas platības biotopu, kas kopumā valsts mērogā var veidot ievērojamas platības, bet šis aspekts vispār nav pieminēts un izvērtēts, un tas AS LVM ekspertu darbā ir būtiska kļūda, jo vienas iestādes ekspertiem ir informācija par visām darbībām un visiem zaudētajiem biotopiem.

AS LVM apsaimniekošanā visā valsts teritorijā ir ļoti daudz kūdras atradņu, arī tādu, kurās nav aizsargājami biotopi, kuras jau bijušas sagatavotas kūdras ieguvei un uz laiku pamestas. Daudz labāk būtu izmantot tās, un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai valstī un īpaši Kurzemes reģionā neiznīcināt dabisku, augstas kvalitātes purvu. Noteikti iebilstu paredzētajai darbībai, t.sk. Ziņojumā par ietekmes uz vidi novērtējumu ietvertu informāciju attiecībā uz zaudējumiem bioloģiskajai daudzveidībai uzskatu par pilnībā nepietiekošu un kļūdainu. Tālākai darbības ietekmes izvērtēšanai, pirmkārt, nepieciešams izmantot aktuālus datus un adekvāti novērtēt iznīcināto biotopu zaudējuma būtiskumu reģiona un valsts līmenī. Otrkārt, izvērtēt iespējas iegūt kūdru citās kūdras atradnēs, kuru izmantošana nav saistīta ar tik būtiski negatīvu ietekmi uz dabiskiem, augstas kvalitātes biotopiem.

Ar cieņu,

meža un purvu biotopu eksperte

Sandra Ikaunieca

eksperte par vaskulārajiem augiem, sūnām, ķērpjiem, mežiem un virsājiem, purviem.

(Sertifikāta Nr.044, izdots 03.12.2010.)